

Harmful wood pellets from Estonia

Somo, Sanne van der Wal

Dutch government subsidies for Estonian biomass exacerbate the climate and biodiversity crisis, but Dutch supervision sees no problem.

Wood pellets are the most commonly used biofuel for energy production in the Netherlands. Thanks to subsidies for co-firing in power plants for sustainable energy production, imports to the Netherlands have risen sharply since 2018.

Co-firing wood pellets is not in keeping with the current climate crisis in which emissions must be reduced as quickly as possible. This is because more CO₂ is released during combustion than when fossil fuels such as coal and gas are burned for the same amount of energy generated. In addition, for the production of wood pellets, trees are cut down that absorb and store CO₂. Reforestation only provides a comparable absorption capacity in the very long term, because the absorption capacity of young trees is lower than that of older trees.

In 2020, the controversy surrounding wood pellets flared after media reports of the logging of high conservation value forests in the Baltic states. It recently came to light that centuries-old trees are being shredded for wood pellet production in Romanian forests.¹ And that Enviva, the largest pellet producer in the world, cheats customers in Europe and elsewhere with wood pellets from trees in the United States without replanting.²

Sustainable wood pellets from Estonia?

To guarantee sustainable production of wood pellets, the Netherlands has drawn up criteria for sustainable biomass.³ In 2021 SOMO, together with the Estonian Environmental Fund (ELF), investigated whether wood pellets used for co-firing in Dutch power stations meet these criteria. The research⁴, commissioned by Greenpeace, focused specifically on the Estonian company Graanul Invest. This company is a leading supplier to the Dutch market and the most important producer of wood pellets in Europe.

The researchers concluded that the production of wood pellets in Estonia often does not meet the Dutch criteria for sustainable biomass, nor those of other common sustainable forestry (production) standards such as Sustainable Biomass Production (SBP), Program for the Endorsement of Forest Certification (PEFC) and Forest Stewardship Council (FSC).

For example, it emerged that in practice felling takes place in protected forests with a high biodiversity value. This is at the expense of older trees and the number of species of birds, trees and plants that live there, and which should have been protected according to Dutch criteria. The report also shows that felling is taking place in vulnerable areas where this is actually prohibited according to the criteria. Logging in peat forests in particular leads to extra greenhouse gas emissions.

Industry counterinvestigation

In October 2021, the energy companies, united in the interest group Energie-Nederland, came out

---

¹ <https://www.nytimes.com/interactive/2022/09/07/world/europe/eu-logging-wood-pellets>

² <https://news.mongabay.com/2022/12/envivas-biomass-lies-whistleblower-account/>

³

<https://english.rvo.nl/sites/default/files/2020/03/Verification%20protocol%20for%20Sustainable%20Solid%20Biomass%20for%20Energy%20Applications.pdf>

⁴ <https://www.somo.nl/nl/wood-pellet-damage/>

with a report⁵ from forestry consultancy Indufor. This study disputes the conclusions of the SOMO Wood Pellet Damage study. For example, it argues that the SOMO study shows too few well-substantiated cases of the disappearance of forests with a high biodiversity value and habitats of protected bird species to be able to speak of a violation of the Dutch sustainability criteria.

Lead researcher Sanne van der Wal (SOMO) vehemently denies⁶ this: “The research comes up with some 20 well-documented examples of harmful forestry practices such as the clearing of areas of forest with old trees and protected bird species, and also clearly indicates that there are many more cases to be found.” Van der Wal also does not understand why Indufor is so firm about their conclusions: “On the one hand, they say that there is no evidence that criteria are not being observed, but at the same time they recognize that the criteria are not always clear, that in practice there can indeed be damage to nature, and that the industry can do more to prevent that damage.”

Answer to questions from the ministry?

The Netherlands Emissions Authority (NEa), the organization that monitors compliance with the criteria for granting subsidies in the Netherlands, also critically examined the findings of Houtpelletschade. The study presented to Minister Jetten in June 2022 concludes that “wood pellets from Estonia can be regarded as sustainable for the Dutch market”. SOMO strongly disagrees with the main conclusion of this study.⁷

Van der Wal: “For SOMO, the NEa research falls short because it is based entirely on literature research and interviews, while field research, which forms the basis for our research, is required. The NEa also focuses mainly on the examples from the SOMO report that are illustrative of larger problems, but it ignores those larger problems. Moreover, for its assessment, the NEa relies too heavily on the views of actors who have an interest in maintaining the status quo, such as wood pellet producers and inspection services.”

According to the NEa, forests in Estonia are managed sustainably because “procedures have been followed correctly”. For example, the use of trees from peat forests would not conflict with the sustainability criteria, because these forests are not officially “designated” as peat forests in Estonia. However, the forests mentioned in the SOMO report are indeed peat forests, according to field research. The NEa could have easily verified this on site. The same applies to the clear-cutting along banks, to which SOMO draws attention. Since the Estonian environmental inspectorate and Granuul Invest claim that there is no (major) problem here, the case is closed even though there is a lot of evidence to the contrary.

Although Indufor and NEa do not see any reason in the SOMO study to doubt the sustainability of the Estonian wood pellets, they both state that more thorough research is needed into the important issues that are addressed: logging in peat forests and its contribution to climate and the (alleged) inadequate protection of high nature value forests by the Estonian government.

=====

In Dutch

Schadelijke houtpellets uit Estland

---

⁵ <https://www.energie-nederland.nl/app/uploads/2021/10/Indufor-Review-of-the-SOMO-Report-27-Sept-2021-ID-142580.pdf>

⁶ <https://www.somo.nl/nl/uitkomsten-onderzoek-somo-blijven-staan-biomassa-uit-estland-veroorzaakt-ernstige-natuurschade/>

⁷ <https://www.somo.nl/nl/gebrekkig-nea-onderzoek-naar-ongedurende-houtpelletproductie/>

Nederlandse overheidssubsidies voor Estse biomassa verergeren de klimaat- en biodiversiteitscrisis maar het Nederlands toezicht daarop ziet geen probleem.

Houtpellets zijn in Nederland de meest gebruikte biobrandstof voor energieproductie. Dankzij subsidies op bijstook ervan in elektriciteitscentrales voor duurzame energieproductie, is de invoer naar Nederland ervan sinds 2018 sterk gestegen.

Het bijstoken van houtpellets geeft geen pas met de huidige klimaatcrisis waarin de uitstoot zo snel mogelijk verminderd moet worden. Bij verbranding komt er namelijk meer CO₂ vrij dan bij de verbranding van fossiele brandstoffen als kolen en gas voor dezelfde hoeveelheid opgewekte energie. Bovendien worden voor de productie van houtpellets bomen gekapt die CO₂ opnemen en vastleggen. Herbebossing zorgt pas op zeer lange termijn voor een vergelijkbare opnamecapaciteit, omdat de opnamecapaciteit van jonge bomen lager is dan die van oudere bomen.

In 2020 laaide de controverse rond houtpellets op na berichten in de media over het kappen van bossen met een hoge beschermingswaarde in de Baltische staten. Onlangs kwam aan het licht dat in Roemeense bossen eeuwenoude bomen versnipperd worden voor [houtpelletproductie](#).⁸ En dat Enviva, de grootste pelletproducent ter wereld, klanten in Europa en elders belazert met [houtpellets](#)⁹ afkomstig van bomen uit de Verenigde Staten zonder dat heraanplant plaatsvindt.

Duurzame houtpellets uit Estland?

Om duurzame productie van houtpellets te garanderen heeft Nederland [criteria opgesteld voor duurzame biomassa](#)¹⁰. In 2021 onderzocht SOMO, samen met het Estse Milieufonds (ELF) of houtpellets die worden gebruikt voor de bijstook in Nederlandse elektriciteitscentrales, voldoen aan deze criteria. Het [onderzoek](#)¹¹, in opdracht van Greenpeace, richtte zich specifiek op het Estse bedrijf Graanul Invest. Dit bedrijf is een toonaangevende leverancier aan de Nederlandse markt en de belangrijkste producent van houtpellets in Europa.

De onderzoekers concludeerden dat de productie van houtpellets in Estland vaak niet voldoet aan de Nederlandse criteria voor duurzame biomassa, en ook niet aan die van andere gangbare duurzame bosbouw(productie)normen zoals Sustainable Biomass Production (SBP), Programme for the Endorsement of Forest Certification (PEFC) en Forest Stewardship Council (FSC).

Zo kwam naar voren dat er in de praktijk gekapt wordt in beschermde bossen met hoge biodiversiteitswaarde. Dit gaat ten koste van oudere bomen en de hoeveelheid soorten vogels, bomen en planten die er leven, en die volgens de Nederlandse criteria beschermd hadden moeten worden. Ook laat het rapport zien dat er gekapt wordt in kwetsbare gebieden waar dit eigenlijk volgens de criteria verboden is. Vooral houtkap in veenbossen leidt tot uitstoot van extra veel broeikasgassen.

Tegenonderzoek van de industrie

In oktober 2021 kwamen de energiebedrijven, verenigd in de belangenvereniging Energie-Nederland, naar buiten met een [rapport](#)¹² van bosbouwadviesbureau Indufor. Dit onderzoek bestrijdt de

---

⁸ <https://www.nytimes.com/interactive/2022/09/07/world/europe/eu-logging-wood-pellets>

⁹ <https://news.mongabay.com/2022/12/envivas-biomass-lies-whistleblower-account/>

¹⁰

<https://english.rvo.nl/sites/default/files/2020/03/Verification%20protocol%20for%20Sustainable%20Solid%20Biomass%20for%20Energy%20Applications.pdf>

¹¹ <https://www.somo.nl/nl/wood-pellet-damage/>

¹² <https://www.energie-nederland.nl/app/uploads/2021/10/Indufor-Review-of-the-SOMO-Report-27-Sept-2021-ID-142580.pdf>

conclusies van het SOMO-onderzoek *Houtpelletschade*. Zo stelt het dat het SOMO-onderzoek te weinig goed onderbouwde gevallen laat zien van het verdwijnen van bossen met hoge biodiversiteitswaarde en habitatten van beschermde vogelsoorten om te kunnen spreken van een schending van de Nederlandse duurzaamheidscriteria.

Hoofdonderzoeker Sanne van der Wal (SOMO) [ontkent](#)¹³ dit met klem: “Het onderzoek komt met een 20-tal goed gedocumenteerde voorbeelden van schadelijke bosbouwpraktijken zoals de kap van stukken bos met oude bomen en beschermde vogelsoorten, en geeft ook duidelijk aan dat er veel meer gevallen te vinden zijn.” Ook begrijpt Van der Wal niet waarom Indufor zo stellig is over hun conclusies: “Aan de ene kant zeggen ze dat er geen bewijs is dat criteria niet worden nageleefd, maar tegelijkertijd erkennen ze dat de criteria niet altijd even duidelijk zijn, er in de praktijk wel degelijk sprake kan zijn van schade aan de natuur, en dat de industrie best meer kan doen om die schade te voorkomen.”

Antwoord op vragen van het ministerie?

Ook de Nederlandse Emissie Autoriteit (NEa), de organisatie die in Nederland op de naleving van de criteria voor subsidieverstrekking toeziet, hield de bevindingen van *Houtpelletschade* kritisch tegen het licht. In het in juni 2022 aan minister Jetten gepresenteerde onderzoek wordt geconcludeerd dat “houtpellets uit Estland voor de Nederlandse markt als duurzaam kunnen worden beschouwd”. SOMO is het pertinent [oneens](#)¹⁴ met de hoofdconclusie van dit onderzoek.

Van der Wal: “Voor SOMO schiet het NEa-onderzoek te kort omdat het volledig gebaseerd is op literatuuronderzoek en interviews terwijl veldonderzoek, dat de basis vormt voor ons onderzoek, vereist is. Het NEa richt zich ook voornamelijk op de voorbeelden uit het SOMO-rapport die illustratief zijn voor grotere problemen, maar aan die grotere problemen gaat het verder voorbij. Bovendien leunt de NEa voor haar beoordeling te zwaar op de standpunten van actoren die er belang bij hebben de status quo te handhaven, zoals houtpelletproducenten en inspectiediensten.”

Volgens de NEa worden de bossen in Estland duurzaam beheerd, omdat “procedures correct zijn gevolgd”. Zo zou het gebruik van bomen uit veenbossen bijvoorbeeld niet in strijd zijn met de duurzaamheidscriteria, omdat deze bossen in Estland officieel niet als veenbossen zijn “aangemerkt”. De in het SOMO-rapport genoemde bossen zijn echter wel degelijk veenbossen, blijkt uit veldonderzoek. De NEa had dit gemakkelijk ter plaatse kunnen verifiëren. Hetzelfde geldt voor de kaalslag langs oevers, waarop SOMO de aandacht vestigt. Omdat de Estse milieu-inspectie en Granuul Invest beweren dat er hier geen (groot) probleem is, is de zaak gesloten ook al is er veel bewijs voor het tegendeel.

Hoewel Indofur en NEa dus geen aanleiding in het SOMO onderzoek zien om te twifelen aan de duurzaamheid van de Estse houtpellets, stellen beiden wél dat er grondiger onderzoek nodig is naar belangrijke kwesties die er in aan de orde komen: houtkap in veenbossen en de klimaatbijdrage daarvan en de (vermeende) ontoereikende bescherming van bossen met een hoge natuurwaarde door de Estse overheid.

---

¹³ <https://www.somo.nl/nl/uitkomsten-onderzoek-somo-blijven-staan-biomassa-uit-estland-veroorzaakt-ernstige-natuurschade/>

¹⁴ <https://www.somo.nl/nl/gebreekgig-nea-onderzoek-naar-onduurzame-houtpelletproductie/>